

όπου f και g συνεχείς πραγματικές συναρτήσεις, μπορεί να μετασχηματιστεί σε διαφορική εξίσωση χωριζόμενων μεταβλητών.

(β) Χρησιμοποιώντας το (α) να λυθεί η διαφορική εξίσωση

$$x - tx^2 - (t + t^2x)x' = 0.$$

1.4 Να λυθούν τα Π.Α.Τ.

(α) $y' = (\cos x)(y - 1), y(0) = 1.$

(β) $y' = 1 + y^2, y(0) = 1$, προσδιορίστε το διάστημα ύπαρξης.

(γ) $y' = \frac{3t^2 + 4t + 2}{2(y - 1)}, y(0) = -1.$

(δ) $3 \frac{dy}{dt} = y \cos t, y(1) = 0.$

1.5 Δίνεται η διαφορική εξίσωση

$$x' + \sigma x = f(t), \quad t \geq 0. \tag{1.102}$$

Αν $f \in C([0, +\infty])$ και $\lim_{t \rightarrow +\infty} f(t) = \rho \in \mathbb{R}$, να αποδειχθεί ότι

(α) αν $\sigma > 0$ τότε κάθε λύση ϕ της εξίσωσης έχει την ιδιότητα

$$\lim_{t \rightarrow +\infty} \phi(t) = \frac{\rho}{\sigma},$$

(β) αν $\sigma < 0$ τότε υπάρχει ακριβώς μία λύση ψ της εξίσωσης τέτοια ώστε

$$\lim_{t \rightarrow +\infty} \psi(t) = \frac{\rho}{\sigma}.$$

Υπόδειξη: Εφαρμόστε τον κανόνα De l'Hôpital. Για το (β) δείξτε ότι υπάρχει

μοναδική λύση της (1.102) στο $[0, +\infty)$, $x = \int_0^{+\infty} e^{-\sigma(t-s)} f(s) ds.$

1.6 Να λυθεί το Π.Α.Τ.

$$x' = \frac{2t}{1+x^2}, \quad x(0) = 0$$

και να αποδειχθεί ότι το πεδίο ορισμού της λύσης είναι όλο το $\mathbb{R}$.

1.7 Να δειχτεί ότι αν a και λ είναι θετικές σταθερές και b οποιοσδήποτε πραγματικός αριθμός, τότε κάθε λύση της διαφορικής εξίσωσης

$$y' + ay = be^{-\lambda t}$$

έχει την ιδιότητα $y \rightarrow 0$ καθώς το $t \rightarrow +\infty$.

Υπόδειξη: Να θεωρηθούν ξεχωριστά οι περιπτώσεις $a = \lambda$ και $a \neq \lambda$. Άλλος τρόπος: εφαρμογή της άσκησης 1.5.

1.8 Να βρεθεί μία εξίσωση πρώτης τάξης που να έχει την ακόλουθη οικογένεια ολοκληρωτικών καμπυλών:

(α) $y = cx.$

(β) $y^2 = 2ax.$

(γ) $x^2 + y^2 - 2ax = 0.$

(δ) $xy = c.$

Υπόδειξη: Παραγωγίστε και χάντε απαλοιφή της παραμέτρου.

1.9 Να προσδιοριστεί το α έτσι ώστε το ακόλουθο Π.Α.Τ. να έχει περιοδική λύση:

$$y' - \frac{1}{2}y = 2 \sin t, \quad y(0) = \alpha.$$

1.10 (Αλλαγή κλίμακας) Να βρεθεί αλλαγή εξαρτημένης μεταβλητής τέτοια ώστε η 2π -περιοδική λύση της εξίσωσης

$$x' = -x + \cos t$$

να μετατρέπεται σε 1 -περιοδική.

1.11 Θεωρούμε τη διαφορική εξίσωση

$$y' = -y + c(t), \quad c(t+1) = c(t),$$

όπου $c(t)$ συνεχής συνάρτηση. Να δείχθεί ότι η διαφορική εξίσωση έχει μοναδική 1 -περιοδική λύση.

1.12 Θεωρούμε τη διαφορική εξίσωση

$$x'(t) = a(t)x(t),$$

όπου $a(t)$ συνεχής μιγαδική συνάρτηση ορισμένη στο $\mathbb{R}$ με περίοδο ω . Έστω $x(t)$ λύση που ικανοποιεί την αρχική συνθήκη $x(0) = 1$.

(α) Να βρεθεί η σταθερά c έτσι ώστε

(α) Να δείχθεί ότι η απεικόνιση Poincaré δίνεται από τον τύπο

$$P(y_0) = e^{-1}(y_0 - 1) + 1.$$

(β) Να βρεθούν τα σταθερά σημεία της απεικόνισης Poincaré και να σημειώσουμε για τις 1 -περιοδικές λύσεις της εξίσωσης.

1.13 Θεωρούμε την 1 -περιοδική διαφορική εξίσωση

$$y' = (\cos^2 2\pi t)y.$$

(α) Να δείχθεί ότι η λύση δίνεται από τον τύπο

$$y(t) = y(0) \exp \left\{ \frac{t}{2} + \frac{\sin 4\pi t}{8\pi} \right\}.$$

(β) Να δείχθεί ότι η απεικόνιση Poincaré δίνεται από τον τύπο

$$P(x_0) = x_0 \sqrt{e}$$

και να βρεθούν τα σταθερά της σημεία. Να εξαχθεί συμπέρασμα 1 -περιοδικές λύσεις της εξίσωσης.

1.14 Να εξεταστεί η συμπεριφορά των λύσεων της

$$x' = -(\sin t)x + 1,$$

προς το $t \rightarrow +\infty$.

1.15 Έστω $h(t)$ T -περιοδική συνεχής συνάρτηση και έστω

$$b_0 = \int_0^1 h(s) ds.$$

Να δείχθεί ότι όλες οι λύσεις της $x' = h(t)$ είναι T -περιοδικές αν $b_0 = 0$ αντίστροφο αν $b_0 \neq 0$.

1.16 Θεωρούμε το πρόβλημα συνοριακών τιμών

1.18 Έστω $h(t)$ συνεχής 1-περιοδική συνάρτηση. Θεωρούμε τη διαφορική εξίσωση

$$y' = - \left[a_0 + \frac{1}{2\pi} \sin(2\pi t) \right] y + e^{-\cos(2\pi t)} h(t).$$

Να δείχθούν τα ακόλουθα:

- (α) Εάν $a_0 \neq 0$ τότε υπάρχει μοναδική 1-περιοδική λύση.
 (β) Εάν $a_0 = 0$ και

$$b_0 = \int_0^1 h(s) ds = 0,$$

τότε κάθε λύση είναι 1-περιοδική.

- (γ) Εάν $a_0 = 0$ και $b_0 \neq 0$ τότε κάθε λύση είναι μη φραγμένη.

1.19 Να λυθεί η διαφορική εξίσωση

$$y' = \varepsilon y - \sigma y^3,$$

όπου $\varepsilon > 0$ και $\sigma > 0$ σταθερές.

1.20 Να λυθεί η διαφορική εξίσωση

$$y' = r y - k y^2,$$

όπου $r > 0$ και $k > 0$ σταθερές.

1.21 Να λυθεί η διαφορική εξίσωση

$$y' + y = (t y)^2.$$

1.22 Να λυθεί η διαφορική εξίσωση

$$t y' - y - (\log t) y^2 = 0, \quad t > 0.$$

1.23 Να λυθούν οι διαφορικές εξισώσεις

(α) $y' = -\frac{1}{t^2} - \frac{y}{t} + y^2,$

(β) $y' = \frac{2 \cos^2 t + \sin^2 t - y^2}{2 \cos t},$

αν είναι γνωστές οι ειδικές λύσεις

$$y_1(t) = -\frac{1}{t}$$

για την (α) και

$$y_1(t) = \sin t$$

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.1 Να λυθούν οι παρακάτω διαφορικές εξισώσεις

(α) $(x^2 - 2y^2) dx + xy dy = 0.$

(β) $x^2 y' - 3xy - 2y^2 = 0.$

(γ) $x^2 y' = 3(x^2 + y^2) \tan^{-1} \frac{y}{x} + xy.$

(δ) $x \sin \frac{y}{x} \cdot y' = y \sin \frac{y}{x} + x.$

(ε) $\pi y' = y + 2xe^{-\frac{y}{x}}.$

(στ) $(x - y) dx - (x + y) dy = 0.$

(ζ) $(x + y) dx + (x - y) dy = 0.$

(η) $\pi y' = 2x + 3y.$

(θ) $\pi y' = \sqrt{x^2 + y^2}.$

(ι) $x^2 y' = y^2 + 2xy.$

(κ) $(x^3 + y^3) dx - xy^2 dy = 0.$

(λ) $(y - 2x) dx + (4y + 3x) dy = 0.$

(μ) $\pi y' = \sqrt{x^2 - y^2} + y.$

Απάντηση: $y = x \sin \ln cx$ είτε $y = x$ είτε $y = -x.$

(ν) $\pi y' = y + x \cos^2 \frac{y}{x}.$

(ξ) $x^3 dy = (y^2 - xy + x^2) dx.$

Απάντηση: $(x - y) \ln cx = x.$

1.2 Να λυθούν οι παρακάτω διαφορικές εξισώσεις

(α) $\frac{dy}{dx} = \frac{x + y + 4}{x - y - 6}.$

(β) $\frac{dy}{dx} = \frac{x + y - 1}{x + 4y + 2}.$

(γ) $(3x - 2y) dx + (y - 1) dy = 0.$

(δ) $(3x + 3y - 1) dx - 4(x + 1) dy = 0.$

(ε) $(3x - 5y + 3) dx - (2x + 4y - 6) dy = 0.$

(στ) $\frac{dy}{dx} = \frac{-2x - 3y - 7}{7y - 3x + 3}.$

(ζ) $\frac{dy}{dx} = \frac{3y - x - 4}{y - 3x + 3}.$

(η) $\frac{dy}{dx} = \frac{3y - x - 4}{y - 3x + 3}.$